

Cele lekcji – wymagania ogólne

- pogłębienie rozumienia roli i znaczenia kultury chrześcijańskiej oraz rozwijanie umiejętności identyfikacji i ochrony jej wielowiekowego dziedzictwa we współczesnym świecie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęcia kultura;
- określa rolę chrześcijaństwa dla rozwoju cywilizacji;
- podaje przykłady materialnego i niematerialnego dziedzictwa kultury chrześcijańskiej;
- dostrzega związek między utratą więzi z Bogiem współczesnego człowieka a propagowanym sposobem życia;
- uzasadnia konieczność troski o dziedzictwo kultury chrześcijańskiej.

Wartości

- docenienie wartości kultury chrześcijańskiej;
- zaangażowanie w działania chroniące spuściznę kultury chrześcijańskiej.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – triada. Nauczyciel prosi uczniów, aby syntetycznie, za pomocą jedynie trzech pojęć, dokończyli zdanie: „Kultura to przede wszystkim...”. Po zapisaniu kilku triad na tablicy uczniowie przechodzą do pracy w parach lub grupach. Ich zadaniem będzie stworzenie mapy myśli, wychodząc od wybranej przez siebie triady. Po wykonaniu zadania liderzy prezentują wyniki pracy.

Na zakończenie tej części lekcji nauczyciel wraz z uczniami podejmuje próbę zdefiniowania roli i znaczenia kultury.

Podsumowanie: od czasów antycznych rolą kultury jest „uprawa duszy”, czyli kształtowanie w człowieku szlachetności charakteru. Kultura jest integralną częścią życia każdego człowieka, niezależnie od jego pochodzenia czy statusu społecznego. Przejawami kultury niematerialnej są wartości, tradycje, religia, normy charakteryzujące daną społeczność. Wyrazami kultury materialnej danej epoki i społeczeństwa są m.in. architektura, literatura, malarstwo, muzyka.

Rozwinięcie tematu

Metoda – pożar. Wybrany uczeń odczytuje fragment z podręcznika (*Listy, opinie*, s. 30). Nauczyciel zwraca uwagę, że wydarzenia z 15 kwietnia 2019 r. wywołały dyskusję na temat roli kultury chrześcijańskiej w dziejach, jej potencjalnego schyłku oraz konieczności ochrony dziedzictwa. Następnie prosi uczniów o zapisanie na kartkach jak największej liczby elementów wielowiekowego dziedzictwa kultury chrześcijańskiej, które chcieliby zachować przed „pożarem” – zniszczeniem lub zapomnieniem. Na wykonanie zadania mają tylko minutę, po czym karteczki są wrzucane do „bezpiecznej szkatułki” – wcześniej przygotowanego pudełeczka. Każdy uczeń po kolei losuje jedną karteczkę i stara się uzasadnić, dlaczego wylosowany element dziedzictwa warto ochronić. Na zakończenie tego ćwiczenia nauczyciel zadaje pytania:

1. Jakie są najistotniejsze elementy kultury chrześcijańskiej, czyli co powtarzało się najczęściej i dlaczego?
2. Czego nie udało nam się ocalić, a powinniśmy – czym to wytłumaczyć?
3. Jak może wyglądać świat bez naszych – uratowanych – elementów?
4. Czy uzasadnione jest mówienie o kryzysie kultury chrześcijańskiej? Co jest tego powodem?

Podsumowanie: chrześcijaństwo jest jednym z najistotniejszych fundamentów kultury europejskiej i światowej. Dziedzictwo kultury chrześcijańskiej obejmuje takie elementy, jak architektura sakralna, obrazy, rzeźby, muzyka i literatura. Kultura chrześcijańska nie ogranicza się tylko do dziedzictwa artystycznego, ale ma wpływ na postawy i wartości moralnie cenne dla całego społeczeństwa. To także droga pozwalająca człowiekowi otworzyć się na relację z Bogiem i z drugim człowiekiem. Konieczna staje się dziś ochrona tego dziedzictwa, które stanowi bezcenny skarb kształtujący naszą tożsamość i pozwalający zrozumieć nas samych i naszą historię w wymiarze zarówno jednostkowym, jak i wspólnotowym.

Zakończenie

Jednymi ze współczesnych wyzwań dla wierzących są postępująca ateizacja oraz zanik zainteresowania dziedzictwem kultury chrześcijańskiej. Mimo to chrześcijanie są wezwani do budowania kultury opartej na uniwersalnej prawdzie, która przewyższa wszelkie ideologie, szanuje godność każdego człowieka i jego prawo do życia oraz wspiera jego rozwój duchowy i intelektualny.

Notatka

Człowiek tworzy kulturę, a przez nią tworzy siebie. Buduje ją we wspólnocie z innymi. Jest ona wyrazem komunikacji, współmyślenia i współdziałania ludzi. Powstaje w służbie wspólnego dobra oraz staje się podstawowym dobrem ludzkich wspólnot.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – interpretacja tekstu;
- wiedza o społeczeństwie – pogłębianie tożsamości społeczno-kulturowej.

Inne możliwości realizacji

Metoda – skutek i przyczyna. Nauczyciel prosi uczniów o zapisanie na kartkach samoprzylepnych kilku zachowań i postaw świadczących o zaniku lub zupełnym braku więzi współczesnego człowieka z Bogiem. Następnie uczniowie tworzą grupy, porównują swoje zapisy oraz wspólnie poszukują przyczyn wskazanych zachowań i postaw. W kolejnym kroku uczniowie uzupełniają schemat (materiał 1), przyklejając swoje karteczki w pobliżu przyczyn wymienionych na schemacie. Po zakończonej pracy liderzy prezentują jej wyniki.

Podsumowanie: w dzisiejszych czasach obserwujemy coraz większą liczbę osób tracących wiarę w Boga. Wynika to przede wszystkim z przemian społecznych i kulturowych, które promują indywidualizm, narcyzm oraz przesadne zaufanie do nauki i technologii. To z kolei prowadzi do zmiany sposobu postrzegania religii, wartości i moralności. Mimo tych wyzwań wspólnota Kościoła odgrywa ważną rolę w tworzeniu kultury przyjaznej człowiekowi – środowiska sprzyjającego godnemu życiu każdego człowieka.